

Štó wě wo sokolskich knihowničkach?

W Praskim časopisu „Česko-lužický Věstník“ z lěta 1925 namakachmy tule powěsć: Z pomocu towarstwa „Adolf Černý“ je Serbski Sokol kóždej swojej jednoje knihowničku ze 60 wudaćemi serbskeje literatury přepodał. Wo sokolskich knihowničkach dotal mało wěmy. W knize „Serbski Sokol“ pisaše Alfons Wićaz w lěće

1990 tole: „Zwjazkowe předsydstwo doporuči, we wšěch jednotach založić małe knihownički z něhdže 60 knihami. Do tutech doda zwjazk wjazane kompletne lětno wudaća swojeho sokolskeho časopisa, sokolske spěwniki, swój „Serbski zwučowanski system“ a druhu material za sokolenje. Kóžda jednotka nakupowaše sej literaturu z pjenjz swojich sobustawskich přinoškow“. Nastanje prašenje, kak daloko je so doporučenje přesadziło. W Serbskim kulturnym archiwje namakachmy jeniće w podložkach Radworskeje sokolskeje jednoty zapis wobstatka knihownički. Dokelž pochadza powěsć z Wěstnika z lěta 1925, dyrbymy wobkedźbować, zo běchu so hač do kónca 1924 jednoty Sokola w 15 wsach nimo Budyšina založili.

Štó z čitarjow móže něšto wo sokolskich knihowničkach

ČESKOLUŽICKÝ VĚSTNÍK ČESKOSERBSKI VĚSTNÍK

Ročník V.

V Praze 25. února 1924.

Číslo 2.

Vychází měsíčně (mimo července a srpna). Pro členy Kč 8.—, jinak Kč 16.—. Jedno číslo

zdělit? Štó wě wosebje tež něšto wo wosudze tajkich knihowničkow po rozpušćenju Sokola w lěće 1933? Za kóždu powěsć je redakcija Sokolskich Listow dżakowna!

M. Krawc

Sokolské knihovny v Lužici. Pomocí našeho spolku podařilo se Svazu lužickosrbského Sokolstva v Budyšíně opatřit každé sokolské jednotě knihovnu o 60 svazcích lužické literatury. Náklad knih ubrazen částečně našim spolkem, částí z výtěžku luž. večerů v Sokole lounském: vazbu knih uhradily lužické jednoty samy. Pozoruhodné je že knihovny tyto jsou první svého druhu v Lužici, a proto doufejme, že vykonají určené poslání. Sokolstvo v Lužici ujalo se této akce u vědomí její důležitosti. A sotv. myšlenka tato uskutečněna, již přichází zpráva, že „Domowina“, svaz luž. spolků, chce po vzoru sokolské organizovat dvacet spolkových knihoven. Nuž, lužič! Sokolové, kráčejte nadále a ve všem v popředí a ne zklamte naděje ve vás kladené. Nazdar!

Smjeć ☺ so směš...

Měrcin ma jenož kopańcu we hłowje a zanjechuje šulske nadawki. Wučer rěči jemu do swědomja: „Wěš poprawom, što so z tajkimi hólcami stanje, kotřiž jenož kopańcu hraja a na šulu njemysla?“ „Ow haj! Či hraja w zwjazkowej lize a stanu so z milionarom!“

Jan sedži hižo hodžiny dołho před telewizorom. To měni jeho žena: „Jutře změješ cyle rjaneho kocora: najprjedy kolesowanje, potom pluwanje, potom tenis a nětko tež hišće kopańca!“

Rostockski trenar Funke praji Christianej Brandej: „Přindžeš hižo pjaty raz w tutym tyždenju přepozdže na trening. Wěš, što to rěka?“ – Brand: „Haj, potom dyrbjat džensa pjatk być.“

(Wobdźěłane po nowinje Sport-Bild)

Při treningu leža wšitcy hrajerjo Nürnberga na chribjeće a teptaja kaž na kolesu. Trenar Augenthaler so praša: „Knježe Drillero, čehodla sobu nječinice?“ – Tón wotmołwi: „Njetrjebam teptać, jědu runje horu dele!“

Trenar Stuttgarta Magath praji nadběhowarjej Seanej Dundeejej: „Hraješ džensa přećiwu Hajće.“ – Na to Dundee k trenarjej: „Ow jej, tón do wšeho kopa, štož so pohibuje.“ – Magath so směje: „Nó, tak so tola strachować njetrjebaš.“

W chronice Hórcanskeje sportoweje jednotki su mnohe ilustracije njeboh Jana Wornarja. Dwě z nich smy za Sokolske Listy wubrali.

SOKOŁSKE LISTY, wokolnik Serbskeho Sokola z.t.
Zamołwity redaktor: Mikławš Krawc

SOKOŁSKE LISTY

W Hórkach swjećili

Ze sportowanjom, kulturu a zabawu woswjećichu w Hórkach wot 22. do 24. junija 50. rónicu založenja sportoweje jednotki. W slědowacym podamy přehlad swjědzenskich zarjadowanjow.

Pjatk, 22. junija, dopołdnja wubědźowachu so šulerjo. Kóždy z něhdže 200 wobdźělnikow měješe 13 stacijow zmištrować. Najběšči běchu

hóley:

1. Daniel Smoła SZŠ Chrósćicy
2. Beno Hojer SZŠ Chrósćicy
3. Michał Mjehela SZŠ Worklecy

holey:

1. Lisa Wendec SZŠ Budyšin
2. Elisa Oswaldec SZŠ Budyšin
3. Franciska Šoćic SZŠ Pančicy

Staflowy běh wo pokal Serbskeho šulskeho towarstwa měješe tónle wuslědk:

1. SZŠ Budyšin
2. SZŠ Chrósćicy
3. SZŠ Pančicy
4. SZŠ Ralbicy
5. SZŠ Radwor
6. SZŠ Worklecy

Jedyn z wjerskow jubilejneho swjědženja bě bjezdweła zetkanje wjac hač triceći něhdysich koparjow (hlej foto). Trinaćo z nich šnórowachu swoje kopački a nastupichu přećiwu „železnym“ Motora Budyšin. Hosćo z města dobychu zetkanje snadnje ze 4:3. Sudnik hry njetrjebaše ani jenički foul hwizdać! Wrota za Hórki docpěšaj Wagner (2) a Domaška, za Budyšin běštaj Keck (3) a Korn wuspěšnaj.

Přeni džen swjědženja skónči so z bjesadnym zarjadowanjom w Sportowym domje. Pawoł Hejduška rysowaše w swojej narěči poštálčne stawizny Hórcanskeho sporta. W mjenje Serbskeho Sokola sposrědkowa starosta Achim Kowar z rjanym kwěćelom wutrobne zbožopřeće k jubilej. Sobotu běštej koparski turněr starych knjezow a wubědźowanje w kehelowanju. Při woběmaj turněromaj džěše wo pokal Serbskeho Sokola.

W kehelowanju mějachmy tónle wuslědk:

1. Sokol Budyšin 1478 kehelow
2. SJ Wětrow 1476 kehelow
3. Sokol Ralbicy/Hórki 1438 kehelow

Na koparskim turněrje wobdźělichu so štyri mustwa. Wone takle hraju:

Ralbicy - Chrósćicy 0:0, Njebjelčicy - Hórki 1:2, Ralbicy - Hórki 1:1, Njebjelčicy - Chrósćicy 0:0, Ralbicy - Njebjelčicy 0:1, Chrósćicy - Hórki 2:0.

Tak mějchmy slédowacy kónčný staw:

1. Chróscicy	5 dypkow	2:0 wrota
2. Njebjelčicy	4 dypki	2:2 wrota
3. Hórki	4 dypki	2:3 wrota
4. Ralbicy	2 dypkaj	1:2 wrota

Za derje poradženu měješe wjac hač 80 wopytowarjow swjedžensku wustajeńcu „50 lět sport w Hórkach“.

Njedzelu wojowachu młodostni koparjo wo pokal Serbskeho Sokola. Při tym dóńdže k scěhowacym rezultatsam:

Kulow - Pančicy 2:0, Njebjelčicy - Ralbicy/Hórki 0:1, Pančicy - Njebjelčicy 0:2, Kulow - Ralbicy/Hórki 2:4, Pančicy - Ralbicy/Hórki 0:5, Kulow - Njebjelčicy 1:1

Z toho wuchadžeše tale kónčna tabulka:

1. Ralbicy/Hórki	9 dypkow	10:2 wrota
2. Njebjelčicy	4 dypki	4:1 wrota
3. Kulow	4 dypki	3:5 wrota
4. Pančicy	0 dypkow	0:10 wrota

Njedzelu popołdnju poskičichu šulerjo Chróscanskeje šule pod nawodom knjenje Wicazoweje mnohim hosćom wotměnjawy kulturny program.

Spodobna bě modowa přehladka skupiny „Carmen“ z Ramnowa. Zajim zbudžichu tež člonjo kluba oldtimerowych awtow a motor-

skich z Wětrowa. Wo zawjeseljenja a zabawu džěci bě tohorunja postarane.

Třidnjowy swjedžen skónči so z kopańcu mjez Zeleno-bělými Hórki a mustwom Sokola Ralbicy/Hórki, kiž bě w léce 1990 postupiło (1:2), a hru serbskeje sokolskeje wubranci

prečiwo lodohokejistam Liški Běla Woda. Přez wrota Tomaša Hícki (2), Markusa Kupki (2), Roberta Statnika a Nica Buše dobychu serbscy koparjo jasnje ze 6:0 (hlejt foto horjeka).

Text a foto: J. Šwon

Sokol sobu swječit

Lětuši 10. jubilejny mjezynarodny wjesny swjedžen w Njebjelčicach zahaji so 6. julija wječor ze swjedženskim čahom. Jedyn z wobrazow předstaji stawizny Njebjelčanskeje sokolskeje jednoty. Tuta bu 1924 založena a bě

hač do rozpušćenja Serbskeho Sokola w léce nastupa nacijow 1933 aktiwna. Do swjedženskeho čaha zarjadowachu so w košlach z napisom SERBSKI SOKOL člonjo předsydstwa Achim Kowar, Jan Macka, Pětr Šolta a Pawoł Hejduška. Za poradženje mjezynarodneho koparskeho turněra 7. a 8. julija z mustwami ze štyrjoch krajow starašaj so sobu Jan Macka a Achim Kowar. Serbska sokolska wubranka wobsadzi na kóncu turněra čestne druhe městno. Dobyčer turněra wo pokal Domowiny bu mustwo z českeho Hlučína. Sokolska wubranka doby najprjedy prečiwo pólskim hosćom z Namysłowa 4:1, podleža Hlučinej snadnje z 0:1 a džěleše so wot madžarskeho mustwa z Ladánybene 0:0. Trenarjej běštaj wospjet Alfons Matka a Gerat Hrjehor. Wšě mustwa dóstachu nimo pokala a čestneho wopisma tež koše z napisom „Serbski Sokol 2001“.

M. Krawc

Serbske džěci w prózdninskim lěhwje w Čěskej před 70 lětami

Serbske džěci ze swojimi hosćićelemi.

Smy hižo wjackeróc w Sokołskich Listach pisali, zo běchu čěscy přeceljo Serbow po 1. a 2. swětowej wójnje prózdninske lěhwa za serbske džěci zarjadowali. Zaslůžbu měještej wosebje towarstwo „Adolf Černý“ a čěski Sokol. Džensa móžeće ze słowom a wobrazom dokładnišo wo jednym tajkim lěhwje zhonić: wo přebywanju hólcow a holcow w léce 1931 w Jablkynicach pola Mladeje Boleslawy. Slédowacy tekst z časopisa „Bezdzěz“ lětnika 1932 (tam str. 121 sc.) smy přeložili a wo něšto skrótsili. Wobrazy pak namakachmy w Serbskim kulturnym archiwje w Budyšinje.

W Smetanowych Jablkynicach buchu lužiske džěci slawnostnje a ze słowjanskej hospodliwosću přez cyły Mladoboleslawski wokrjes prijimani, sprosředkowani přez centralu česko-serbskeho zjednoćenstwa „Adolf Černý“ w Praze a jeho wotnožku w Mladěj Boleslawje. Dnja 26. julija dojdže 13 hólcow a sydow hólcow w starobje hač do 14 lět pod nawodom jednoho z budzerjow serbskeho naroda Jurja Słoděnka a studentow Pawoła Nowotneho a Česlawa Lěški.

Z džakowanjom dyrbi so přispomnić, zo nječínješe němske knježerstwo žanežkuli zadžěwki a nježadaše wot Serbow po 100 hriwnach za kóždého (800 krónow), kiž měješe tehdy kóždy němski stačan zaplaćić, chcyše-li do wukraja. A pomocliwje je tež našim młodym hosćom přebywanje tu wo cyły tydzień podlěšiło, hač do 16. aw-

gusta. 17. awgusta so w Němskej hižo šula započá...

Džěci položichu na dnju přijězda w Jablkynicach při pomniku za padłych a při pomniku Bedřicha Smetany kwěcel. Běchu to hnujace wokomiki, jako čí najmjeńši najmjeńšeho, ale najsspěwanjšeho słowjanskeho naroda swoju krasnu a chwalobnu narodnu hymnu „Rjana Lužica“ zanjesechu, kotraž znošowaše so jako postrow přez pola, łuki a lěsy do našeje domizny. Njejpacy dopomnichmy so při tym na nalěco lěta 1918 za čas 1. swětoweje wójny, hdyž w Praskim Narodnym džiwadle twórbje Bedřicha Smetany hrjachu...

Štyrjadowniska Jablkyniska šula bě džakowano podpěrje domjaceje ludnosće derje na přebywanje małych bratrow a sotrow prihotowana. Z jedneje rjadownje bu spanska stwa hólcow, z druheje hólcow, z třećeje jědzernja, z poslednjeje skladžišća. Łoža z cyłym wobsahom počí darmotnje Praski Čerwjeny kříž, kotryž tež 500 krónow za šulersku šulsku kuchnju přispórješe. (Přispomnjenje: W teksće su potom naličene wosoby a firmy, kotrež běchu za prózdninske lěhwo darowali kuchinsku nadobu a wosebje tež zežiwadla; mjenowane su zarjadnišća, kiž běchu pjenjezy skladowali. Wosebje naspomnjeni je tež Alexander Thurn-Taxis, přecel Bedřicha Smetany, dokelž bě paliwa darił a džěci w swojej žurli pohosćil - M.K.). Džěci buchu při přijězde

Z jedneje rjadownje bu jědzernja...

a wotjězdze wažene. Kóždy přiby přerěznej poldra do dweju kilow, hačrunjež běchu wšědnje sportowali, so wubědžowali, wokoło hanjeli. Wšědnje kupachu so w parkowym hače za džiwinu. Park bě tež městno za powučenje a zabawu pod starymi štomami wosrjědz njeuwšědnje zwěriny. W zwěrjenju su awstralske emu, jelenje, muflony, sorny, ponyje, wódne ptački atd.

Naše serbske džěci běchu njeđzelomne. Njemóžeš sej rjenjeje wzajomnosće předstajeć hač w šulskim přebywanisću a přirodu. Swědomiče rjědzachu spanskej stwě, jědzernju, wukonjachu džěla wotpowědnje swojím mocam, přiliwachu kwětkam w šulskich zahradach a wosebje w krasnej kwětkowej zahradze při Smetanowym pomniku, hdžež tež plějachu. Při tym njezbachu na swoje dalekublanje. Wječory skónčowachu so na schodach Smetanoweho pomnika, hdžež připosluchacej ludnosći zanošowachu wotměnjejo serbske a čěske spěwy. Tute pěsnje njesechu so jako postrow přez namjezne horiny do lužiskeje domizny starším, zo měli bjezstarostni być, běchu džě jich džěci tu we wulkej słowjanskej swójbje.

... a z dalšeje spanska stwa.

Fota: archiw SI

Podal: M. Krawc